

החזיר לו פנים. הִלֵךְ אוֹתוֹ הָעֲנִי
בפּחֵי נַפְשׁוֹ.

רֵאֲחֹר שָׁעָה הִגִּישׁוּ עוֹד לְפָנָיו
לֶאֱכֹל, הִיָּה בִטְנוֹ מְלֵא מִכֹּל. כִּיּוֹן
שָׂרָאָה שְׂאִינֹו יְכוּל לֶאֱכֹל עוֹד,
אָמַר: תָּנוּ לוֹ לְזֶה הָעֲנִי. הִיָּה חָכֵם
אֶחָד עוֹמֵד עָלָיו, אָמַר לוֹ: שׁוּטָה,
אֵלֹו יְכַלֵּת לֶאֱכֹל לֹא נִתְּתָ לּוֹ, עֲתָה
שְׂאִין בְּךָ כַח לֶאֱכֹל יוֹתֵר, אֲתָה
נוֹתְנוּ לְעֲנִי?!

כִּךְ הוּא הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה -
הוֹלֵךְ בַּהֲבָלָיו רָעֵב לֶאֱכֹל
וּלְהַרְוִיחַ מְמוֹן. בָּא הָעֲנִי, שֶׁהוּא
הַיֵּצֵר הַטּוֹב, וְשָׂאֵל מִמֶּנּוּ בְּבִקְשָׁה
שִׂיחְזוֹר בַּתְּשׁוּבָה וְלַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה,
וְאֵינֹו רוֹצֵה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רָעֵב
יוֹתֵר לְהַרְוִיחַ מְמוֹן.

רֵאֲחֹר זְמַן תּוֹפְסִים אוֹתוֹ בְּקוֹלֵר.
כְּשֶׁרוֹאֶה שְׂאִינֹו יְכוּל לְהַרְוִיחַ
יוֹתֵר, אוֹמֵר אַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה, שְׂמָא
יִתְּנוּ לוֹ שְׁעָה לְכַף אוֹ שְׂמָא לֹא
יִתְּנוּ לוֹ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא: שׁוּטָה, עֲכָשׁוּ שְׂאִינְךָ יְכוּל
עוֹד לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר אֲתָה אוֹמֵר
אַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה?! שְׂאֵלֹו הֵייתָ
יְכוּל לְהַרְוִיחַ עוֹד, לֹא הֵייתָ חוֹזֵר
בַּתְּשׁוּבָה. בְּעוֹדוֹ כִּף יִצְאָת
נִשְׁמָתוֹ.

וְאָמַר רַבִּי זְרִיקָא, הַגְּדוֹל שְׂמֵן
הַחֲבָרִים הִיָּה אֲלִישֶׁע בֶּן אֲבוּיָה,
וְלֹא נִתְּנוּ לוֹ רְשׁוֹת לְחֹזֵר
בַּתְּשׁוּבָה. שִׂיצָא הַקּוֹל הַהוּא
וְאָמַר: בְּשָׁעָה שֶׁהֵייתָ מֵת, כָּל
הַדְּרָכִים וְהַשְּׂבִילִים מְלֻמְעָלָה
וּמְלֻמְטָה יִסְתַּתְּמוּ מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ
שֶׁלֹא יָבֵא לְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, לְמָה לָנוּ כָּל זֶה?
(קהלת יב, א) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ כּוֹ
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבְּה אַחִיו.
(בראשית יד.) רַבִּי אַבְרָם פָּתַח, כִּנְגֵד
יֵצֵר הָרַע כְּמוֹ שֶׁנִּזְכָּר לְמַעְלָה. הָרִי
שְׂנִינֹו, כִּיּוֹן שֶׁנִּפְרָד יֵצֵר הָרַע מִן
הַגּוֹף שֶׁל הַצַּדִּיק, לֹאִיזָה מְקוֹם

עַל הַפֶּתַח, שָׂאֵל מִמֶּנּוּ לְהֶאֱכִילוֹ, וְלֹא הִחְזִיר
לוֹ פָּנִים, הִלֵךְ אוֹתוֹ הָעֲנִי בְּפִחֵי נַפְשׁוֹ.

רֵאֲחֹר שָׁעָה, הִגִּישׁוּ עוֹד לְפָנָיו לֶאֱכֹל, הִיָּה
בִטְנוֹ מְלֵא מִכֹּל, כִּיּוֹן שָׂרָאָה שְׂאִינֹו
יְכוּל לֶאֱכֹל עוֹד, אָמַר תָּנוּ לוֹ לְזֶה הָעֲנִי. הִיָּה
חָכֵם אֶחָד עוֹמֵד עָלָיו, אָמַר לִיָּה, שׁוּטָה, אֵלֹו
יְכַלֵּת לֶאֱכֹל לֹא נִתְּתָ לּוֹ, עֲתָה שְׂאִין בְּךָ כַח
לֶאֱכֹל יוֹתֵר אֲתָה נוֹתְנוּ לְעֲנִי.

כִּךְ הוּא הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוֹלֵךְ בַּהֲבָלָיו
רָעֵב לֶאֱכֹל וּלְהַרְוִיחַ מְמוֹן, בָּא הָעֲנִי
שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הַטּוֹב, וְשָׂאֵל מִמֶּנּוּ בְּבִקְשָׁה
שִׂיחְזוֹר בַּתְּשׁוּבָה וְלַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה, וְאֵינֹו מַחְזִיר
לוֹ פָּנִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רָעֵב יוֹתֵר לְהַרְוִיחַ מְמוֹן.

רֵאֲחֹר זְמַן תּוֹפְסִין אוֹתוֹ בְּקוֹלֵר, כְּשֶׁרוֹאֶה
שְׂאִינֹו יְכוּל לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר, אוֹמֵר
אַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה. שְׂמָא יִתְּנוּ לוֹ שְׁעָה לְכַף, אוֹ
שְׂמָא לֹא יִתְּנוּ לוֹ. אָמַר לִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שׁוּטָה עֲכָשׁוּ שְׂאִינְךָ יְכוּל עוֹד לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר
אֲתָ אוֹמֵר אַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה, דְּאֵלֹו הֵייתָ יְכוּל
לְהַרְוִיחַ עוֹד לֹא הֵייתָ חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, בְּעוֹדוֹ
כִּף יִצְאָת נִשְׁמָתוֹ.

וְאָמַר רַבִּי זְרִיקָא, רַב דְּמֵן חֲבַרְיָא אֲלִישֶׁע בֶּן
אֲבוּיָה הוּא, וְלֹא יָהִבּוּ לִיָּה רְשׁוֹתָא
לְמַהְדַּר בַּתְּשׁוּבָה, דְּנִפְקָא הַהוּא קָלָא, וְאָמַר
בְּשַׁעְתָּא דְהוּא מֵת, כָּל אוֹרְחִין וְשְׂבִילִין
מְלַעֲיִלָא וּמְלַרַע יִסְתַּתְּמוּן מֵהַהוּא גְּבַרָא, דְּלֹא
יִיתִי לְעֶלְמָא דְאַתִּי. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי,
לְמָה לָן פּוֹלֵי הָאִי, (קהלת יב א) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ
וּגוֹ' עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבְּה אַחִיו. רַבִּי אַבְרָם
פָּתַח, כִּנְגֵד יֵצֵר הָרַע כְּדֹאִיתָא לְעִיל.

הָא תְּנִינֵן, כִּיּוֹן שֶׁנִּפְרָד יֵצֵר (דף לא ע"ב)
הָרַע מִן הַגּוֹף שֶׁל צַדִּיק, לֹאִיזָה מְקוֹם